

Voorsprong Afrikaans

Gr. 10 EAT

Werkboek

S. Roux

L. Roux

VOORSPRONG

BOEKE

ISBN: 978-0-6397-0257-5

INHOUDSOPGAWE

DEEL 1: BEGRIP

Vraag 1: Begripsoefening	6
Vraag 2: Begripsoefening	12

DEEL 2: LUISTER

Vraag 1: Luisteroefening	17
Vraag 2: Luisteroefening	19

DEEL 3: OPSOMMING

Vraag 1: Opsomming	21
Vraag 2: Opsomming	24

DEEL 4: TAAL

Oefening 1: Betekenisleer en figuurlike taal

Vraag 1 (Sinonieme)	26
Vraag 2 (Antonieme)	27
Vraag 3 (Homonieme)	28
Vraag 4 (Homofone)	28
Vraag 5 (Een woord vir 'n omskrywing)	29
Vraag 6 (Idiome, spreekwoorde en uitdrukkings)	29
Vraag 7 (Anglisismes)	31
Vraag 8 (Neologismes)	31

Oefening 2: Byvoeglike naamwoorde (Adjektiewe)

Vraag 1 (Attributiewe en predikatiewe byvoeglike naamwoorde)	32
Vraag 2 (Trappe van vergelyking)	32
Vraag 3 (Trappe van vergelyking)	33
Vraag 4 (Intensiewe vorme)	33

Oefening 3: Bywoorde

Vraag 1 (Bywoorde van tyd, plek, wyse en modaliteit)	34
Vraag 2	36

Oefening 4: Direkte en indirekte rede

Vraag 1 (Stel- en vraagsinne: direkte na indirekte rede)	36
Vraag 2 (Bevelsinne: direkte na indirekte rede)	38
Vraag 3 (Stelsinne: indirekte na direkte rede)	39

Oefening 5: Klankleer

Vraag 1 (Letter- en klankgrepe)	40
Vraag 2 (Klankverskynsels)	42

Oefening 6: Kritiese taalbewustheid

Vraag 1	43
---------------	----

Oefening 7: Leestekens

Vraag 1	45
---------------	----

Oefening 8: Lydende en bedrywende vorm

Vraag 1 (Stelsinne: bedrywende na lydende vorm)	46
Vraag 2 (Stelsinne: lydende na bedrywende vorm)	48

Oefening 9: Ontkenning

Vraag 1	49
Vraag 2	49
Vraag 3	50

Oefening 10: Selfstandige naamwoorde

Vraag 1 (Meervoude en verkleining)	50
Vraag 2 (Manlike en vroulike vorm)	51
Vraag 3 (Versamelname)	51
Vraag 4 (Abstrakte selfstandige naamwoorde)	52

Oefening 11: Sinsoorde

Vraag 1 (Vraagsinne)	52
Vraag 2 (Vraagsinne)	53
Vraag 3 (Bevelsinne)	54
Vraag 4 (Stelsinne)	54
Vraag 5 (Uitroepsinne)	55

Oefening 12: Skryftekens

Vraag 1 (Skryftekens en hoofletters)	55
--	----

Oefening 13: Spelpatrone en spelreëls

Vraag 1	56
---------------	----

Oefening 14: Telwoorde

Vraag 1 (Hoofotelwoorde)	58
Vraag 2 (Rangtelwoorde)	58

Oefening 15: Tussenwerpsels

Vraag 1	59
---------------	----

Oefening 16: Visuele geletterdheid

Vraag 1 (Weerkaart)	60
Vraag 2 (Tydskrifvoorblad)	62
Vraag 3 (Advertensie)	64
Vraag 4 (Strokiesprent)	66
Vraag 5 (Spotprent)	68
Vraag 6 (Grafiese voorstelling)	69

Oefening 17: Voegwoorde

Vraag 1	72
Vraag 2	73

Oefening 18: Voornaamwoorde

Vraag 1 (Persoonlike voornaamwoorde)	73
Vraag 2 (Besitlike voornaamwoorde)	74
Vraag 3 (Betreklige voornaamwoorde)	74
Vraag 4 (Betreklige voornaamwoorde)	74

Oefening 19: Voorsetsels

Vraag 1	75
---------------	----

Oefening 20: Werkwoorde

Vraag 1 (Hulp-, hoof-, koppel- en deeltjiewerkwoorde)	76
Vraag 2 (Deeltjiewerkwoorde)	78
Vraag 3	78

Oefening 21: Woordorde

Vraag 1	79
Vraag 2	80

Oefening 22: Woordvorming

Vraag 1	81
---------------	----

Oefening 23: Geïntegreerde taaloefening

Vraag 1	82
---------------	----

Oefening 24: Geïntegreerde oefening (Leesbegrip en taal)

Afdeling A: Begripsoefening	85
Afdeling B: Taal	88

DEEL 4: INK EN ANDER VERHALE

1. <i>All is fair in love and war</i> – Jan van Tonder	92
2. <i>Aspoestertjie en die drie bere</i> – Nadia Engelbrecht	98
3. <i>Geheime bewonderaar</i> – Jaco Jacobs	103
4. <i>'n Regte klein merrie</i> – J.M. Gilfillian	108
5. <i>'n Pa vir Saterdag</i> – Christo Davids	117
6. <i>Ateljee</i> – Elsa Joubert	122

DEEL 5: VERS EN VLAM

1. <i>Kinders van die wind</i> – Koos du Plessis	127
2. <i>Nkosi sikelel'i-Afrika</i> – H.A. Fagan	132
3. <i>vir Sara Baartman</i> – Diana Ferrus	138
4. <i>Toemaar die donker man</i> – Ingrid Jonker	144
5. <i>Halala Afrika</i> – Johannes Kerkorrel	149
6. <i>Doemanie</i> – Adam Small	154

MY EIE NOTAS

159

BRONNELYS

164

DEEL 1: BEGRIP

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 103

Vraag 1: Begripsoefening

Lees die tydskrifartikel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

VRAE:

- 1.1 Hoekom kan mense dit vreemd vind dat die Dalai Lama en Miley Cyrus albei Dr. Martens-stewels dra?

(1)

- 1.2 Verduidelik die begrip “kanniedood-trappers” in reël 4.

(1)

- 1.4.2 Motiveer jou antwoord op Vraag 1.4.1 deur te verduidelik wat “in die doodsnikke” beteken.

(1)

- 1.5 Wie is die uitvinders van die stewels?

(2)

- 1.14 Peter Townsend het daarvan gehou om baie deftig aan te trek vir sy vertonings.

Motiveer waarom die stelling VERKEERD is.

(1)

- 1.15 Watter voordeel het Townsend se ...?

(1)

- 1.16 Wat is die OOREENKOMS tussen ... en Britse popmusiek?

(1)

1.17

Motiveer waarom die stelling WAAR is deur EEN sin uit paragraaf 9 aan te haal.

1.19 Dink jy hierdie redes (verwys na jou antwoord op Vraag 1.18) is geldig? Motiveer jou antwoord.

(1)

(1)

1.22 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Omkring slegs die korrekte letter.

“Deesdae sien jy Docs nie dikwels aan die voete van werkers nie ...”
(reël 45).

Hieruit lei ons af dat ...

- A die werkers Docs nie gemaklik vind nie.
- B die werkers nie van Docs hou nie.
- C die werkers Docs nie kan bekostig nie.
- D die werkers nie die Docs wil vuilmaak nie.

(1)

1.23 Hoe het die handelsnaam dit reggekry om by die 21ste eeu aan te pas?

(1)

1.24 Herlees paragraaf 15.

Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies.

Josh Sims se HOUDING teenoor Docs is (positief/negatief).

(1)

1.25 Motiveer jou antwoord op Vraag 1.24.

(1)

1.26 “Jy druk jou stempel daarop af.” (reël 51)

Waarom kan ons sê dat hierdie stelling 'n MENING is en nie 'n FEIT nie?

_____ (1)

1.28 Hou die hele teks in gedagte.

Wat dink jy is die grootste rede waarom Docs so gewild is?

_____ (1)

TOTAAL: 35

Vraag 2: Begripsoefening

DEEL 2: LUISTER

Vraag 1: Luisteroefening

Luister aandagtig na die artikel oor ... wat deur die onderwyser gelees word, maak luisteraantekeninge en beantwoord dan die vrae.

WOORDELYS

wolke	<i>clouds</i>	stemopnemer	<i>voice recorder</i>
mengsel	<i>mixture</i>	versot op	<i>in love</i>
bekroon	<i>received an award</i>	onophoudelik	<i>continually</i>

LUISTERAANTEKENINGE

VRAE:

Vraag 2: Luisteroefening

WOORDELYS			
uitdagings	<i>challenges</i>	verstandhouding	<i>understanding</i>
serebrale verlamming	<i>cerebral palsy</i>	wanbegrippe	<i>misconceptions</i>
rolstoel	<i>wheel chair</i>	bewusmaking	<i>awareness</i>
bevoegdheidsaktivis	<i>ability activist</i>	VK	<i>UK</i>
bereik	<i>achieve</i>	grense	<i>barriers</i>

DEEL 3: OPSOMMING

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 102

Vraag 1

Lees die artikel hieronder deur en voer die instruksies uit.

INSTRUKSIES

1. Som die SEWE DINGE WAT JY KAN DOEN om meer bedagsaam op sosiale media te wees in jou EIE VOLSINNE op.
2. Skryf die dinge wat jy kan doen puntsgewys neer.
3. Nommer die feite van 1 tot 7.
4. Jou opsomming mag nie langer as 70 woorde wees nie.
5. Dui die korrekte getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

ROFWERK

FINAAL

Vraag 2

Lees die artikel hieronder deur en voer die instruksies uit.

INSTRUKSIES

1. Som die SEWE WENKE om 'n gelukkiger jy te wees in jou EIE VOLSINNE op.
2. Skryf die wenke puntsgewys neer.
3. Nommer die feite van 1 tot 7.
4. Jou opsomming mag nie langer as 70 woorde wees nie.
5. Dui die korrekte getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

DEEL 4: TAAL

OEFENING 1: BETEKENISLEER EN FIGUURLIKE TAAL

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 5

Vraag 1 (Sinonieme)

Gee 'n SINONIEM vir die woord tussen hakies.

Vraag 2 (Antonieme)

Gee 'n ANTONIEM vir die woord tussen hakies.

- 2.1 Zinhle is (nederig) nadat sy die hoofrol in die produksie gekry het.

Vraag 3 (Homonieme)

Gebruik die HOMONIEM van die onderstreepte woord in 'n sin sodat die betekenis duidelik blyk.

- 3.1 Sarah sit op 'n sagte bank in die sitkamer.

- 3.2 Ons is 'n groep van vier vriende.

Vraag 4 (Homofone)

Gebruik die HOMOFON van die onderstreepte woord in 'n sin sodat die betekenis duidelik blyk.

- 4.2 Kevin wil eendag oorsee gaan reis.

4.4 Rebecca hou van ys in haar koeldrank.

Vraag 5 (Een woord vir 'n omskrywing)

Gee EEN woord vir die omskrywing tussen hakies.

5.5 Savannah het (twee dae gelede) verjaar.

Vraag 6 (Idiome, spreekwoorde en uitdrukkings)

6.1 Kies die KORREKTE antwoord om die betekenis van die idioom te voltooi. Omkring slegs die korrekte letter.

6.1.1 Die betekenis vir "Dis jou indaba", is

- A Dis jou partytjie.
- B Dis jou probleem.
- C Dis jou geleentheid.
- D Dis jou goeie werk.

6.2.5 Lieg dat jy ... word.

- A geel
- B blou
- C rooi
- D pers

6.3 Kies die betekenis in KOLOM B wat by die spreekwoord in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A - D) langs die vraagnommer neer.

Vraag 7 (Anglisismes)

Gee die KORREKTE Afrikaans vir die anglisisme tussen hakies.

7.1 Peter het (die ander dag) 'n smaaklike ete gemaak.

7.5 Een (in) 'n duisend sal die raaisel kan oplos.

Vraag 8 (Neologismes)

Gee die AFRIKAANSE woord vir die Engelse woorde tussen hakies.

8.1 Amu (browse) die hele tyd op die internet.

8.8 Patricia vergeet altyd om (sign out).

OEFENING 2: BYVOEGLIKE NAAMWOORDE

(Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 14)

Vraag 1 (Attributiewe en predikatiewe byvoeglike naamwoorde)

Gee die KORREKTE vorm van die byvoeglike naamwoord tussen hakies.

1.1 Die man is (lang).

1.2 Dit is 'n (onmoontlik) taak om uit te voer.

Vraag 2 (Trappe van vergelyking)

Voltooi die trappe van vergelyking in die onderstaande tabel.

	STELLEDE TRAP	VERGROTEDE TRAP	OORTREFFENDE TRAP
2.1	boos		
2.3		kwater	
2.5			skoonste
2.6	droog		

Vraag 3

Gee die KORREKTE vorm van die woord tussen hakies.

- 3.1 Cole is (kort) as Joshua. _____
- 3.2 Strokiesprente is die (gewild) leesstof onder tieners. _____

Vraag 4 (Intensiewe vorme)

Gee die INTENSIEWE VORM van die woord tussen hakies.

- 4.1 Amy wil (graag) 'n liedjie wat 'n toptreffer is, skryf.

OEFENING 3: BYWOORDE

(Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 17)

Lees die onderstaande artikel aandagtig deur.

Vraag 1

Lees die sinne waarna verwys word, noukeurig deur.

Dui aan of die onderstreepte woorde/bepalings in die teks bywoorde / bywoordelike bepalings van TYD, PLEK, WYSE of MODALITEIT is.

- 1.1 ... in Egipte ... (reël 2) _____
- 1.2 ... amper ... (reël 5) _____
- 1.3 ... 'n week lank ... (reël 5) _____
- 1.10 ... in die regte rigting ... (reël 18) _____

Vraag 2

Skryf voorbeelde van die volgende uit die teks neer:

- 2.1 'n bywoord van modaliteit (paragraaf 7)

- 2.2 'n bywoordelike bepaling van tyd (paragraaf 8)

OEFENING 4: DIREKTE EN INDIREKTE REDE

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 20

Vraag 1

Lees die artikel noukeurig deur en beantwoord dan die vrae:

Skryf die stelsinne/vraagsinne oor in die INDIREKTE REDE.

Vraag 2

Skryf die bevelsinne in die INDIREKTE REDE.

- 2.1 Die onderwyser beveel: "Klas, sit still!"

Die onderwyser beveel dat _____

Die onderwyser beveel die klas om _____

Vraag 3

Sy vat mans vas in krieket

Vrystaat-krieket se enigste vroueskeidsregter (Carin van Deventer) is as die provinsie se skeidsregter van die jaar aangewys.

...

[Verwerk uit 'n artikel deur ...]

Skryf die sinne oor in die DIREKTE REDE. Onthou om die korrekte leestekens in te vul.

3.1 Carin sê dat sy dit nie kan glo nie.

Carin sê: _____

3.6 Sy antwoord dat sy krieket baie geniet.

Sy antwoord: _____

OEFENING 5: KLANKLEER

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 29

Lees die onderstaande teks aandagtig deur en beantwoord dan die vrae.

Die vrae is gebaseer op woorde uit bostaande artikel.

Vraag 1 (Lettergrepe en klankgrepe)

Verdeel die volgende woorde eers in LETTERGREPE en dan in KLANKGREPE.

	WOORD	LETTERGREPE	KLANKGREPE
1.1	leuens		
1.4	sommige		
1.7	interessant		

Vraag 2 (Klankverskynsels)

Dui telkens aan watter KLANKVERSKYNSELS voorkom by die uitspraak van die volgende woorde:

2.1	ander	uitgespreek as	anner	
2.2	tot die	uitgespreek as	toddi	
2.17	hoërskoolloopbaan	uitgespreek as	hoërskoolloobaan	

OEFENING 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 33

Vraag 1

Lees die onderstaande strokiesprente noukeurig deur en beantwoord die vrae wat oor elkeen gestel is.

1.1 Wat is die DENOTATIEWE betekenis van warm water in raampie 1?

1.2 Wat is die KONNOTATIEWE betekenis van warm water in raampie 3?

1.3 Raampie 1

Kyk noukeurig na raampie 1.

1.3.1 Wat is Helga (die vrou) se HOUDING oor haar man se tuiskoms? Kyk na haar woorde en haar liggaamstaal.

1.3.2 Motiveer jou antwoord.

1.4 Raampie 2

“Jy het nie geluister nie!”

1.4.1 Haal EEN woord in raampie 1 aan wat IMPLISEER dat Hägar nie eens klere en skoene het nie.

1.5 Wat IMPLISEER Nols (die man) met sy woorde in hierdie grappie?

1.6 Watter HOUDING word deur Jeremy se liggaamstaal en uitroepe gedemonstreer?

1.7 Waarom, dink jy, het hy hierdie spesifieke houding?

1.8 In hierdie strokiesprent word seuns én meisies gestereotipeer. Verduidelik.

OEFENING 7: LEESTEKENS

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 37

Vraag 1

Vul die KORREKTE LEESTEKENS in.

Onderstreep of glim die leestekens wat jy invul.

SA se swaarste pampoene is in Heidelberg

Pinkie Swart (links) by sy wenpampoene.

1.1 Dit is amptelik Die swaarste pampoene in Suid-Afrika is in 2015 in Heidelberg Gauteng gekweek

1.8 Die eienaar van die wenpampoene het die volgende gewen R12 000 kontant

[Verwerk uit 'n artikel deur Jackie Kruger: *Beeld*, Netwerk24.com]

OEFENING 8: LYDENDE EN BEDRYWENDE VORM

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 29

Lees die interessante brokkies hieronder deur en beantwoord dan die vrae.

Vraag 1 (Stelsinne: bedrywende na lydende vorm)

Skryf die sinne in die LYDENDE VORM:

- 1.1 Ntando Mahlangu het 'n ver afstand op die Paralimpiese Spele gespring.

- 1.2 Hy het 'n nuwe wêreldrekord opgestel.

- 1.10 Luge sal nog baie meer speelgoed bymekaarmaak.

Vraag 2 (Stelsinne: lydende vorm na bedrywende vorm)

Skryf die sinne in die BEDRYWENDE VORM.

- 2.1 Albei Ntando Mahlangu se bene is afgesit.

- 2.2 Twee ander wêreldrekords is in 2021 deur Ntando opgestel.

- 2.3 'n Foto van Chadwick Boseman is deur sy familie op Twitter gedeel.

- 2.4 Die twiet is 2,9 miljoen keer deur sy bewonderaars hertwiet.

- 2.5 Nog baie kitskos gaan in die toekoms deur Luge geëet word.

-
- 2.6 Percival se speelgoedversameling sal eendag deur die museum uitgestal word.
-

OEFENING 9: ONTKENNING

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 51

Vraag 1

- 1.1 Skryf die onderstaande sinne in die ONTKENNENDE VORM.

- 1.1 Die seun wil elke dag rugby speel.
-

OEFENING 15: TUSSENWERPSELS

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 69

Vraag 1

Skryf die volgende sinne oor en vul telkens die korrekte TUSSENWERPSEL en LEESTEKENS in. Kies die korrekte tussenwerpsel uit die lysie hieronder. (**Wenk:** Kyk na die gebruik van **hoofletters** en vul dan die **korrekte leestekens** in.)

Arrie

Aitsa

Sies

Hoera

Eina

Siestog

Hemel

Gmf

Brr

Hiert

Sjoe

OEFENING 16: VISUELE GELETTERDHEID

Voorsprong Afrikaans Studiegids, bl. 70

Vraag 1 (Weerkaart)

Bestudeer die weerkaart hieronder en beantwoord die vrae.

Vraag 2 (Tydskrifvoorblad)

Bestudeer die onderstaande tydskrifvoorblad en beantwoord die vrae.

2.1 Skryf die MASHOOF van hierdie tydskrif neer.

2.2 Wat is die tydskrif se leuse?

2.4 "...” is die hoofartikel van hierdie uitgawe.

Motiveer waarom hierdie stelling KORREK is. Gee TWEE redes.

2.5 Wat is die funksie van die foto op die voorblad?

2.6 Watter artikel is die tweede belangrikste in dié uitgawe?

Motiveer jou antwoord.

2.7 Wie is die teikenmark van hierdie tydskrif?

Motiveer jou antwoord.

Vraag 3 (Advertensie)

Bestudeer die advertensie noukeurig en beantwoord dan die vrae.

- 3.1 Hoe word die OPSKRIF van hierdie advertensie beklemtoon?
Noem VIER tegnieke.

- 3.2 Wie is die adverteerder?

- 3.3 Wat word geadverteer?

- 3.4 Wat is die funksie van die foto's in hierdie advertensie?

- 3.5 Waarom dink jy word daar van 'n swart agtergrond gebruik gemaak?

- 3.6 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Omkring slegs die korrekte letter.

In hierdie advertensie word daar van ... gebruik gemaak.

- A manipulerende taal
- B gevoelstaal
- C oorredende taal
- D stereotiperende taal

- 3.7 Motiveer jou antwoord op Vraag 3.6.

Vraag 4 (Strokiesprent)

Lees die strokiesprent hieronder en beantwoord dan die vrae.

RAAMPIE 1

4.1 Jeremy se woorde in sy spraakborrel word beklemtoon.

Motiveer waarom die stelling KORREK is. Gee DRIE redes.

4.2 Hoe weet die leser dat Jeremy seergekry het? Verwys na sy liggaamstaal en gesigsuitdrukking. (DRIE tekens)

4.3 Watter ander VISUELE TEKEN is 'n aanduiding van Jeremy se pyn?

Raampie 2

Vraag 5 (Spotprent)

Bestudeer die spotprent hieronder en beantwoord die vrae.

5.1 Hoekom vra die man die spesifieke vraag in sy spraakborrel?

5.2 Kyk noukeurig na die man se GESIGSUITDRUKKING.

5.2.1 Watter GEVOEL word uitgedruk?

5.2.2 Noem TWEE tegnieke wat gebruik word om hierdie gevoel mee uit te druk.

5.3 Hoe ondersteun die man se LIGGAAMSTAAL dieselfde gevoel?

5.4 Wat is die funksie van die uitroeptekens in die vrou se spraakbotrel?

5.5 Die vrou voel net so mismoedig soos die man.

Motiveer waarom die stelling VERKEERD is deur na haar liggaamstaal te verwys.

5.6 Waarom is die vrou so gelukkig?

Vraag 6 (Grafiese voorstelling)

Bestudeer die grafiese voorstelling hieronder en beantwoord die vrae.

6.1 Waarom is die prent van die reistas funksioneel?

6.3 **Suid-Afrikaanse vakansiegangers*_verkies gemak**

6.3.1 Wat is die funksie van die onderstreepte asterisk?

6.3.3 Wat is die VERSKIL tussen vakansiegangers wat in 'n hotel en 'n selfsorg-hotel bly?

6.3.4 Op watter TWEE maniere word die aantal vakansiegangers wat gemak verkies nóg beklemtoon?

6.4.2 Op watter visuele manier word die inhoud van hierdie gedeelte ondersteun?

6.5.1 Wat is die funksie van die ikone in hierdie gedeelte?

6.5.2 Waarom is die inligting in hierdie gedeelte in die spesifieke volgorde?

6.6.1 Noem TWEE visuele maniere waarop die inligting van hierdie gedeelte uitgelig word.

6.6.2 Watter provinsie se kusdorpe word die meeste besoek?

6.11 Hierdie grafiese voorstelling is op FEITE gebaseer.

Motiveer waarom hierdie stelling WAAR is.

OEFENING 23: GEÏNTEGREERDE TAALOEFENING

OEFENING 24: GEÏNTEGREERDE OEFENING

(Begrip en taal)

DEEL 4: INK EN ANDER VERHALE –

Samesteller: Marieta Nel

Teorie: *Voorsprong Afrikaans Studiegids*, bl. 119

1. *All is fair in love and war*

Jan van Tonder

15. "Edwill weet hy het die stad met die hulp van Waldemar (en 'n klompie digters) ingeneem." (bl. 10)

Hoe sluit die onderstreepte woorde aan by Edwill se plan?

16. Dink jy Helena hou regtig van Edwill? Motiveer jou antwoord.

17. Wat is Edwill se "*coup de grace*"? (bl. 11)

18. Sê waarom die volgende stelling WAAR is.

Edwill se *coup de grace* boemerang uiteindelik.

19. Hoekom moet Edwill hierdie aksie aanvaar? Bespreek dit na aanleiding van die titel.

20. Pas die beskrywing in KOLOM B by die tipe soen in KOLOM A. Skryf slegs die korrekte letter langs die vraagnommer neer.

KOLOM A	KOLOM B
---------	---------

20.1 'n Piksoen	A Dit wys dat Helena nie meer verlief is op Edwill nie.
20.2 'n Lang soen	B Dit wys Helena se waardering en vriendskap.
20.3 'n Soen op die voorkop	C Dit wys dat Helena nie vriende wil wees met Edwill nie. D Dit wys dat Helena verlief is op Edwill.

20.1 _____ 20.2 _____ 20.3 _____

21. Aan die einde van die storie gaan 'n deur tussen Edwill en Helena toe. Wat is die simboliek hiervan?

22. Waarom is die resies tussen Waldemar en Edwill IRONIES?

23. Hoe maak dit Edwill en Waldemar EENDERS?

24. Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hierdie verhaal is (tragies/komies). Motiveer jou antwoord.

3. Geheime bewonderaar

Jaco Jacobs

1. Milieu

Die verhaal speel af by die skool, Ilse se huis en die fotowinkel.

2. Karakters

HOOFKARAKTER (Protagonis)

Ilse

- * Sy sukkel om haar gedagte in woorde te stel.
- * Sy kommunikeer eerder deur foto's.
- * Haar ma is oorlede toe sy 14 jaar oud was.

NEWEKARAKTER

Nazli

- * Ilse se vriendin.
- * Ilse vertel haar alles.

NEWEKARAKTER

Ilse se pa

- * Baie deurmekaar.
- * Hy sukkel ook om te kommunikeer.

ANTAGONIS

Die krieketkaptein

- * Sy stem is diep en rustig.
- * Hy het 'n groot, oop glimlag en blonde hare.
- * Hy lyk altyd effens windverwaaid.

3. Tydsverloop

Die VERTELTID van hierdie kortverhaal is ongeveer 6 bladsye.

Die VERTELDE TYD is 'n paar weke.

VRAE:

DEEL 5: VERS EN VLAM

Samesteller: J. Ferreira

Teorie: *Voorsprong Afrikaans Studiegids*, bl. 107

1. Kinders van die wind

Koos du Plessis

'n **Gedig** is 'n literêre genre wat in versmaat met of sonder rym geskryf is.

'n **Liriek** is die woorde van 'n liedjie wat klankryk is met 'n spesifieke ritme. Daar kom dikwels herhaling voor in die vorm van 'n refrein. Die volgende tegnieke maak 'n liriek sangerig: herhaling, enjambement, alliterasie, assonansie en rym.

STROFE 1

1. Watter tipe gedig is *Kinders van die wind*?

2. Watter tipe spreker is aan die woord in hierdie gedig?

3. Waaroor gaan die "ou, ou liedjie" (r. 1 – 2)?

21. Wat is die universele TEMA van die gedig?

22. Tot watter slotsom kom die spreker aan die einde van die gedig?

6. Doemanie

Adam Small

Die interteks van hierdie gedig is die Bybel. Die profeet Johannes het in die woestyn gewoon waar hy die woord van God versprei het. Hy het altyd 'n kameelhaar kled gedra en kaalvoet geloop. Sy dieet het uit sprinkane en wilde heuning bestaan.

Doemanie is 'n **satiriese blik** op die moderne predikant wat in sterk teenstelling met Johannes staan.

1. Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies om die stelling mee te voltooi. Onderstreep/glim die korrekte woord.

Hierdie gedig is in (Kaapse Afrikaans/Standaardafrikaans) geskryf.

2. Waarom is daar 'n klemteken op "djý" (r. 1)? Gee TWEE redes.

3. Haal 'n voorbeeld van 'n RETORIESE VRAAG uit strofe 1 aan.

10. Wat IMPLISEER die spreker met hierdie uitdagings wat hy aan die dominee stel?

11. Kies die KLANKVERSKYNSEL in die blokkie hieronder om te pas by die volgende woorde. Dieselfde klankverskynsel kan meer as een keer gebruik word.

oorronding / ontronding / assimilasië

11.1 "palys-hys" (r. 3) _____

11.2 "moet" (r. 8). _____

11.3 "skorrelsvol" (r. 8). _____

11.4 "wille" (r. 12). _____

11.5 "hiëning" (r. 12). _____

13. Motiveer waarom die stelling WAAR is.

Hierdie gedig is 'n satire.

1. Taalkommissie van die SA Akademie vir Wetenskap en Kuns: *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. Pharos. Elfde, verbeterde en omvattend herbewerkte uitgawe 2017, Eerste druk 2017.
2. Odendal, F.F. & R.H. Gouws: *HAT*. Perskor, Vierde uitgawe 2000.
3. Uys, Isabel: *Die Afrikaanse Makro Gids*. Pharos, Agtste druk 2009.
4. Du Pré, L. & Louis Eksteen: *Groot Afrikaanse Sinoniemwoordeboek*. J.L. van Schaik, Eerste uitgawe 1995.
5. Ferreira, J. e.a.: *Vers en vlam – 'n Poësiebloemlesing*. Graad 10 Eerste Addisionele Taal. Human & Rousseau. 2015.
6. Nel, Marieta (samesteller): *Ink en ander verhale*, Lapa Uitgewers, 2017.
5. Prinsloo, Anton F.: *Spreekwoorde en waar hulle vandaan kom*. Pharos, 2004.
6. Departement van Basiese Onderwys: *Nasionale Kurrikulumverklaring (NKV): Verdere onderwys- en opleidingsfase gr. 10 – 12*, 2011.
7. Departement van Basiese Onderwys: *Official languages: FAL Examination Guidelines: Gr 12*, 2021.
8. VoorsprongBoeke: *VoorsprongAfrikaans gr. 7 – 12 EAT: Studiegids*. VoorsprongBoeke, 2022.
9. VoorsprongBoeke: *Werkboek: Vers en vlam*. VoorsprongBoeke, 2019.
10. VoorsprongBoeke: *Werkboek: Ink en ander verhale*. VoorsprongBoeke, 2021.